

Л. М. Карамушка, О. Г. Романовський,
О. А. Філь, В. О. Михайленко,
І. Г. Васильєва

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ КОМАНД В ОРГАНІЗАЦІЯХ

Навчальний посібник

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ім. Г. С. КОСТЮКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»

**Л. М. Карамушка, О. Г. Романовський, О. А. Філь,
В. О. Михайленко, І. Г. Васильєва**

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ КОМАНД В ОРГАНІЗАЦІЯХ

Навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів

Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України

Київ - Харків
НТУ «ХПІ»
2011

УДК 159.9.008
Т38
ББК 88.4я73

Рецензенти:

- Н. В. Чепелєва*, д-р психол. наук, проф., заступник директора Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України, член-кор. НАПН України;
- О. І. Бондарчук*, д-р психол. наук, зав. кафедри психології управління УМО НАПН України;
- О. С. Кочарян*, д-р психол. наук, проф., зав. кафедри психологічного консультування і психотерапії Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна;
- Б. Л. Гульман*, д-р психол. наук, проф. кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами Національного технічного університету «ХПІ»

Автори:

*Л. М. Карамушка, О. Г. Романовський, О. А. Філь,
В. О. Михайленко, І. Г. Васильєва*

Гриф надано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України,
лист № 1/11-4079 від 25.05.2011 р.

Технологія формування команд в організаціях . навч. посіб. /
Т38 Л. М. Карамушка, О. Г. Романовський, О. А. Філь [та ін.]. - Харків :
НТУ «ХПІ», 2011.- 184 с.

ISBN 978-966-593-919-1

У навчальному посібнику представлено технологію формування команд в організаціях. Розкрито сутність команди, її відмінність від робочої групи, переваги та обмеження роботи в команді. Представлено діагностичні методи для дослідження орієнтації персоналу організацій дія роботи в команді, проаналізовано особливості та результати їх використання. Наведено систему тренінгових занять для психологічної підготовки персоналу організацій до роботи в команді.

Навчальний посібник може бути використаний викладачами вищих навчальних закладів для підготовки менеджерів та психологів організацій. Окрім того, він може бути корисний для керівників та працівників організацій, а також для викладачів інститутів післядипломної освіти.

Лл. 11. Табл. 29. Бібліогр.: 185 назв.

УДК 159.9.008
ББК 88.4я73

Л. М. Карамушка, О. Г. Романовський, О. А. Філь,
В. О. Михайленко, І. Г. Васильєва, 2011
Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН

України, 2011
НТУ "ХПІ", 2011

ISBN 978-966-593-919-1

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	6
РОЗДІЛ 1	
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМАНД В ОРГАНІЗАЦІЯХ (ІНФОРМАЦІЙНО-СМИСЛОВИЙ КОМПОНЕНТ ТЕХНОЛОГІЇ) ..	9
1.1. Аналіз сучасних підходів до визначення поняття «команда» в організаціях.....	9
1.2. Основні критерії та характеристики відмінності команди від робочої групи.....	12
1.3. Переваги та недоліки діяльності команд в організаціях.....	22
Висновки до розділу.....	29
Список використаних та рекомендованих джерел.....	30
РОЗДІЛ 2 ДІАГНОСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРІЄНТАЦІЇ НА КОМАНДУ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ (ДІАГНОСТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ ТЕХНОЛОГІЇ).....	43
2.1. Характеристика основних методик для діагностики особливостей орієнтації на команду персоналу організацій.....	43
2.2. Рівень знань персоналом організацій сутності феномену «команда».....	52
2.2.1. Рівень знань персоналом освітніх організацій сутності феномену «команда».....	52
2.2.2. Рівень знань персоналом держадміністрацій основних понять сутності феномену «команда».....	54
2.3. Особливості орієнтації на команду персоналу організацій.....	57
2.3.1. Особливості орієнтації на команду персоналу освітніх організацій.....	57
2.3.2. Особливості орієнтації на команду персоналу держадміністрацій.....	54
2.4. Особливості орієнтації на основні функціонально-рольові позиції в команді персоналу організацій	66
2.4.1. Особливості орієнтації на основні функціонально-рольові позиції в команді персоналу освітніх організацій.....	66
2.4.2. Особливості орієнтації персоналу держадміністрацій на функціонально-рольові позиції в команді.....	72

2.5. Організаційно-професійні та соціально-демографічні чинники орієнтації на роботу в команді та на основні функціонально-рольові позиції в команді персоналу освітніх організацій.....	74
2.5.1. <i>Взаємозв'язок між рівнями орієнтації на стиль діяльності «команда» працівників організації та стажем їх роботи на посаді.....</i>	74
2.5.2. <i>Взаємозв'язок між орієнтацією на стиль діяльності «команда» та віком працівників організації.....</i>	76
2.5.3. <i>Взаємозв'язок між рівнями орієнтації на стиль діяльності «команда» працівників організації та їх статтю.....</i>	77
2.5.4. <i>Взаємозв'язок між орієнтацією працівників освітніх організацій на основні функціонально-рольові позиції в команді та їх стажем роботи на посаді.....</i>	79
2.5.5. <i>Взаємозв'язок між орієнтацією працівників організації на основні функціонально-рольові позиції в команді та їх віком.....</i>	79
2.5.6. <i>Взаємозв'язок між орієнтацією працівників організації на основні функціонально-рольові позиції в команді та їх статтю.....</i>	80
2.6. Організаційно-професійні та соціально-демографічні чинники орієнтації на роботу в команді та на основні функціонально-рольові позиції в команді персоналу держадміністрацій.....	83
2.6.1. <i>Взаємозв'язок між рівнем орієнтації персоналу держадміністрацій «на завдання», «на персонал» та на стиль діяльності «команда», основні функціонально-рольові позиції в команді та посадою в організації.....</i>	83
2.6.2. <i>Взаємозв'язок між рівнем орієнтації персоналу держадміністрацій «на завдання», «на персонал» та на стиль діяльності «команда», основні функціонально-рольові позиції в команді та статтю.....</i>	87
2.6.3. <i>Взаємозв'язок між рівнем орієнтації персоналу держадміністрацій «на завдання», «на персонал» та на стиль діяльності «команда», основні функціонально-рольові позиції в команді та віком.....</i>	89
Висновки до розділу	93
Список використаних та рекомендованих джерел.....	94

РОЗДІЛ 3

СИСТЕМА ТРЕНІНГОВИХ ПРОГРАМ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМАНД В ОРГАНІЗАЦІЯХ (КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ ТЕХНОЛОГІЇ)... 96

3.1. Зміст та структура системи тренінгових програм для формування команд в організаціях.....	96
3.1.1. Змістовна складова системи тренінгових програм.....	96
3.1.2. Організаційна складова системи тренінгових програм. . .	102
3.2. Психологічні особливості реалізації системи тренінгових програм для формування команд в організаціях ...	107
3.3. Приклад мультимедійної презентації для реалізації системи тренінгових програм для формування команд в організаціях (для реалізації частини 1 «Тренінг позитивної мотивації до роботи в команді».....	113
Висновки до розділу.....	147
Список використаних та рекомендованих джерел.....	148
ДОДАТКИ .	152
Додаток А.....	152
Додаток Б.....	169
Додаток В.....	173
Додаток Г.....	177
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЇ ЯКІ ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ АВТОРИ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА, ТА АВТОРІВ ВИДАННЯ.....	178